

Epos o Gilgamešovi :)

Starobabylonský anonymný epos predstavuje najstaršie výpravné dielo svetovej literatúry a zároveň najvýznamnejšiu literárnu pamiatku mezopotámskeho písomníctva. Sprvu sa ústne šírilo niekoľko hrdinských spevov, neskôr bol epos zaznamenaný klinovým písmom v niekoľkých podaniach.

Historici sa domnievajú, že Gilgameš bol skutočnou historickou postavou - kráľom vládnucom na prelome 4. a 3. tisícročia p. n. l. v juhobabylonskom meste Uruk. Epos je rozdelený do 12 spevov (asi 3 000 veršov). Zo štyroch zachovaných verzií je najznámejšia novoasýrska, ktorá má dve časti. V prvej sa píše o priateľstve Gilgameša a nadčloveka Enkidua, ktorého kráľ najprv porazí a vzápätí obaja, potom čo sa spriatelila, s pomocou boha Slnka zabijú strážcu cédrového lesa. Nasledujú epizódy rozprávajúce o zradnej bohyni Ištar, bojoch s nebeským býkom a Enkiduovej smrti. V druhej časti sa Gilgameš neúspešne pokúša o nesmrteľnosť, radí sa s jediným nesmrteľným človekom Utnapištimmom, no ostáva mu iba pýcha nad vlastným dielom, pevnými hradbami Uruku. Význam eposu spočíva v humanistickom odkaze o dôležitosti priateľstva a latentnej výzve čitateľovi zvelaďovať zverené hodnoty.